

Immateriel kulturarv

Tiltag på området samt eksempler
på forskningsemner

Oplæggets forløb:

- Hvad er immateriel kulturarv?
- Immateriel kulturarv i grønlandsk sammenhæng.
- NKAs tiltag på området.
- Eksempler på forskningsemner.

Hvad er immateriel kulturarv?

- Begrebet brugt for første gang i ICOM-regi.
- Begrebet immateriel er: uhåndgribelig, ikke ses med det blotte øje, ikke røres.
- Begrebet kultur: giver mennesker en oplevelse af at leve indenfor en genkendelig helhed- trods individualitet, flygtighed og omskiftelighed.

Hvad er immateriel kulturarv? - fortsat

- Begrebet arv: skaber kontinuitet gennem generationer.
- Opsamlende konklusion: Immateriel kulturarv bliver overført fra generation til generation og er konstant under rekreation i samfund og i grupper i relation til dets miljø, dets interaktion med natur og deres historie og tilegner sig en form for identitet og kontinuitet samt promoverer respekt for kulturel diversitet og kreativitet.

Hvad er immateriel kulturarv? - fortsat

- Immateriel kulturarv indeholdes i:
- praksisser, repræsentationen, udtrykkene, viden, evner samt instrumenter, genstande, artefakter og andre kulturelt relaterede genstande, som samfundet, gruppen eller individer som relaterer det til at være en del af deres kulturarv.

Immateriel kulturarv er demonstreret i:

- a) Mundtlige overleveringer og udtryk; hvor sprog er binde- og fremføringsmiddel i den immateriel kulturarv.
- b) Scenekunst.
- c) Sociale praksisser, ritualer og festivaler.
- d) Viden og praksisser i naturen og universet.
- e) Traditionelle håndværksarbejde.

Immateriel kulturarv i grønlandsk sammenhæng

- Forankret i: skikke, viden og traditioner i praksisser, repræsentation, viden, udtryk og evner under:
  - a) Mundtlige overlevering og udtryksformer:
    - Myter, sagn og trommedans som samværsform, som overlevering af levereregler, adfærdsformer, etik og moral og mm.
    - Aqarneq, serraaneq mm.

Immateriel kulturarv i grønlandsk sammenhæng

b) Scenekunst:

- Uaajernej
- Inukkuut

c) Sociale praksisser, ritualer og festivaler:

- Køddeling
- Trommesang og dans
- Aasiviit

Immateriel kulturarv i grønlandsk sammenhæng

d) Viden og praksisser i naturen og universet:

- Livsformer knyttet til qajaq og slæde (materialer, teknik, jagt, transport og mobilitet)
- Traditionel viden om naturen (sygdom, helse, fangstdyr, bevægelsesmønstre, vejret)
- Fremstilling af mad

Immateriel kulturarv i grønlandsk sammenhæng

e) Traditionel håndværksarbejde:

- Husflid (tupilak)
- Klæder (kvindedragter, kamikker)
- Husbygning (iglo, tørvehytte)

Immateriel kulturarv i museer

- Bruge ny museologi (tænke utraditionelt)
- Immateriel kulturarv kan udstilles gennem:
  - Virtuelle udstillinger
  - Leg
  - Rollespil

NKAs tiltag på området

- NKAs opgave er at sikre immateriel kulturarv gennem: identificering, dokumentering, research, konservering, beskyttelse samt promovering af Grønlands immaterielle kulturarv.
- NKA være opmærksom på ikke, at fremstille immateriel kulturarv som statisk og upåvirkelig.
- Lave en katalog i samarbejde med lokalmuseerne.

NKAs tiltag på området

- Katalog
  - Emne:
  - Beskrivelse og præsentation:
  - Er traditionen stadig levende?:
  - Hvor og hvordan praktiseres traditionen/Lokale varianter?
    - a) Avanersuaq
    - b) Kitaa
    - c) Tunu
    - d) Ander regioner/byer/bygder

Eksempler på forskningsemner

- Kalaalimernit
- Helbrendende lægeurter
- Databasering af dans i Grønland

Kalaalimernit

- Mad baseret på grønlandske råvarer.
- NKA undersøger relationen mellem kalaalimernit og grønlandsk identitet.

Filosofisk tilgang

Filosofisk tilgang- Gastrosofi (politisk & etisk)

- Hvad købes der?
- Hvem køber det?
- Hvor køber det?
- Hvorfor købes det?
- Hvordan købes det?

Antropologisk tilgang

Antropologisk tilgang- sansernes antropologi
(bruger sanserne til at fortælle om identitet
og kultur)

- Hvorledes er sanserne opdelt i Grønland?
- Hvad kan sanseopdelingen fortælle om grønlandsk identitet?
- Er grønlandsk mad og nationale emotioner i dag indflettet i hinanden?

Termonologisk tilgang

Terminologisk tilgang- begrebet
kalaalimineq

- Et lille stykke grønlænder
- Hvornår opstod det begreb?
- Ældre tid kaldet inoqqutit.
- Betyder det at grønlandsk mad er så stor en del af en grønlænders identitet at det kaldes det?

Kalaalimernit- madkultur

- Findes en del grønlandsk litteratur om mad:
- Opskrifter
- Husholdnings materiale
- Interviews fra 1968 og 1974
- Etnografiske undersøgelser
- Mangler information fra det gængse folk om hvad, hvor, hvornår og hvordan der tilberedes grønlandsk mad.

Helbredende lægeurter

➤ Forskningen kan opdeles i to:

1) En verificerende

2) En beskrivende

Grønlandsk lægeurtekundskaber i Grønland været uprioriteret i ældre etnologiske undersøgelser.

Udefra litteraturen konkluderes at emnet er mere berørt i andre arktiske lande.

Helbredende lægeurter- fortsat

- Hvilke planter blev anvendt? Og til hvad?
- Hvordan blev planterne anvendt?
- Var plante viden en gængs kundskab?
- Indsamles viden før den skik og viden fordufter med de ældre.

Databasering af grønlandske danse

- Med i et opstartende projekt (NFD) sammen med 7 andre EU perifere lande.
- Formål/Resultat:
  - 1) Database med videooptagelser og research af traditionel musik og dans.
  - 2) Folkemusik center i alle deltagende lande.
  - 3) Folkemusisk akademi i alle deltagende lande.
Lære, udføre og researche i en historisk kulturelt kontekst.
  - 4) Årlig festival.
Er i sin spædestart.

